Задовго до того, як у грудях тюхтіюватого селюка виникне передчуття весни, городянин уже твердо знає, що богиня у зеленому вбранні знову зійшла на свій престол. Сидячи між чотирьох кам'яних стін, він снідає — їсть яйця та грінки — і читає у вранішній газеті всякі весняні повідомлення.

Бо колись вісником весни була поява в нас особливо ніжних почуттів, що з'являлися в нашому серці, а тепер їх замінило агентство Ассошіейтед Пресс.

Спів^ першої коноплянки в Хакенсаку; зелене вбрання кленів у Бенінгтоні; котики на вербах уздовж головної вулиці в Сіракузах; перший ураган в Сент-Луїсі; лебедина пісня лонг-айлендської устриці; песимістичний прогноз щодо врожаю персиків у Помптоні (штат Нью-Джерсі);, поява на озері біля станції Білджуотер прирученої дикої гуски з переламаною лапою; підла спроба Аптечного тресту нагнати ціну на хінін, викрита членом конгресу Джінксом; перша розбита блискавкою тополя, під якою екскурсанти шукали захисту від грози; перше скресання криги на річці Аллегейні; фіалка біля моху, що її знайшов у Раунд-Корнерсі наш кореспондент,— ось які ознаки пробудження природи передає телеграф мудрому місту, тоді як фермер на своїх сумних полях бачить іще лише повновладну зиму.

Але всі ці ознаки суто зовнішні. Справжній провісник весни — наше серце. Тільки тоді, коли Дафніс починає шукати свою Хлою, а Майк — свою Меггі, тільки тоді можна бути певним, що весна справді прийшла, і тільки тоді можна сміливо повірити газетному повідомленню, що на пасовиську фермера Петтігрю вбили гримучу змію завдовжки п'ять футів.

Перша фіалка ще не розквітла, коли містер Пітере, містер Регздейл і містер Кід, сидячи на лаві в Юніон-сквері, змовилися про щось. У цьому тріо волоцюг за д'Артаньяна був містер Пітере. Він являв собою

найбруднішу, наймізернішу пляму на тлі зелених садових лав. Але в ту хвилину він відігравав першу роль.

У містера Пітерса була жінка. Досі ця обставина не давала йому ніякої переваги перед Регзі і Кідом. Але сьогодні саме вона наділяла його особливою владою. Щасливо уникнувши кайданів шлюбного життя, друзі містера Пітерса не раз брали його на глузи за те, що він зважився пуститися по таких бурхливих хвилях, але тепер вони мусили визнати одне з двох: або що доля наділила його особливою передбачливістю, або що йому просто надзвичайно пощастило.

Річ у тому, що місіс Пітере мала долар. Цілий долар, справжній білет державної скарбниці, який годився, щоб заплатити мито, податки, страхові, та інші внески. І ось троє бувалих у бувальцях мушкетірів сушили собі голову над тим, як добути цей долар.

— А звідки ти знаєш, що в неї є цілий долар? — спитав Регзі, якого велетенські розміри цієї суми настроїли на скептичний лад.

— Вугляр бачив, що їй заплатили долар,— відповів містер Пітере.— Учора вона кудись ходила прати. А снідати що вона мені дала? Скоринку хліба та чашку кави, а в самої цілий долар.

— От відьма! — сказав Регзі.

— Знаєте що, ходімо зараз до неї, почастуємо добряче стусанами, заткнемо пельку рушником і відберемо долар,— похмуро запропонував Кід.— Чи, може, ви жінку боїтеся?

— Вона, чого доброго, ще так загорлає, що нас схоплять,— заперечив Регзі.— Я не лупцюватиму жінку, коли в домі повно людей.

— Джентльмени,— суворо мовив містер Пітере крізь руду бороду, що закривала йому губи, підборіддя,— не забувайте, що йдеться про мою дружину. Кожен, хто хоч пальцем зачепить жінку не для того, щоб...

— А Магайр учора одержав нову бочку пива,— в'їдливо зауважив Регзі.— Якби ми мали долар, то можна було б...

— Мовчи вже,— сказав містер Пітерс, облизуючи губи.— Так чи так, хлопці, а нам цей долар треба якось добути... Та що там довго розводитися! Хіба те, що належить жінці, не належить і її чоловікові? Я сам це зроблю. Зараз же піду додому і заберу його. Чекайте мене тут.

— Вони слабодухі, дай доброго стусана під ребро, одразу кажуть, де в них заховано гроші,— мовив Кід.

— Ніякий порядний чоловік не битиме жінку,— доброчинно заявив містер Пітерс.— От хіба трохи придушити, легенько отак узяти за горло, щоб і слідів ніяких не лишилось, це ще можна. Ну, ви тут почекайте. Будьте певні, я зараз принесу долар.

Пітерси жили на горішньому поверсі будинку між Другою авеню та річкою. їхня кімната виходила вікнами на подвір'я і була така темна, що хазяїн червонів, беручи за неї плату. Місіс Пітере коли-не-коли підробляла: ходила прати й мити підлоги. А щодо містера Пітерса, то за останніх п'ять років він не заробив і' цента. І все-таки вони трималися одне одного, міцно зв'язані взаємною ненавистю і злиднями. Вони були рабами тієї самої звички, що не дає землі розлетітися на друзки, хоч, правда, є ще якась безглузда теорія тяжіння.

Місіс Пітере вмостила своє двохсотфунтове тіло на міцнішому з двох стільців і через єдине вікно безтямно дивилася на цегляну стіну сусіднього будинку. Очі в неї були червоні й мокрі. Всі меблі можна було вивезти на одному ручному візку, але жоден хазяїн візка не взяв би їх і задарма.

Двері відчинились, і до кімнати ввійшов містер Пітере. Його фокстер'єрові очиці жадібно блищали. Характер того блиску жінка визначила правильно, але в одному помилилась — в чоловіковім погляді вона побачила голод, насправді ж то була жага.

— До вечора їсти нічого не дам,— сказала місіс Пітере і знову втупилась у вікно.— І зараз же забирайся геть, щоб я не бачила твоєї собачої морди.

Містер Пітерс прикинув на око відстань, яка відділяла його від дружини. Щоб захопити її зненацька, можна, мабуть, кинутися стрибком, повалити її й вдатися до тої душильної тактики, якою він нещодавно вихвалявся перед своїми приятелями. Правда, тільки вихвалявся, бо сам він ще ні разу не наважився підняти на жінку руку; але сама думка про чудове холодне пиво додала йому хоробрості, і Пітере ладен був відмовитися від своєї власної теорії щодо того, як джентльменові треба поводитись із дамою. Але він, як справжній волоцюга, волів методів, що потребують не так сміливості, як артистичності, і тому вдався до дипломатії, а в такій грі справжній козир — це вміння створити враження, ніби ти не сумніваєшся в успіху.

— У тебе є долар,— сказав він недбало, але значуще, як говорять, запалюючи дорогу сигару, якщо, певна річ, вона є.

— Є,— відповіла місіс Пітерс і, вийнявши схованого за пазухою папірця, навмисне зашелестіла ним, дразнячи чоловіка.

— Мені запропонували роботу в... чайній крамниці,— сказав містер Пітерс.— Завтра вже маю вийти. Тільки треба купити собі пару...

— Брешеш,— мовила місіс Пітерс, знову ховаючи гроші.— В чайну крамницю... Та тебе ніякий крамар і на поріг не пустить. Я собі геть руки постирала, перучи сорочки та підштаники, щоб заробити цей долар.

Думаєш, я для того всі ці дні бовталася в змилках, щоб ти його пропив? А дзуськи! І не думай про ці гроші.

Було ясно, що талейранівським способом долара не здобути. Але дипломатія винахідлива. Артистичний темперамент містера Пітерса підняв його за вушка штиблетів і поставив на нову позицію. В очах його з'явилася розпачлива меланхолія.

— Кларо,— мовив він глухим голосом,— боротися далі — марна річ. Ти ніколи мене не розуміла. Бачить бог, я щосили намагався втриматися на поверхні, але хвилі житейського моря...

— Облиш рожеві надії на мій долар і перестань варнякати про те, як ти підеш блукати по світу,— сказала місіс Пітерс.— Це я вже не раз чула. Он там на миснику за коробкою з-під кави стоїть пляшка з карболкою. Пий на здоров'я.

Містер Пітерс замислився. Що робити далі? Випробувані способи нікуди не годилися. Але ж там, біля руїн замку, тобто на садовій лаві з кривими чавунними ніжками, його ждуть два підтоптаних мушкетери. На карту поставлено його честь. Він же взявся сам-один піти на штурм і добути скарб, що дасть їм утіху й забуття. І єдиною перешкодою між ним і жаданим доларом стоїть його дружина, оте молоденьке дівча, яке... Стривай! А чому б не спробувати знову? Колись він кількома ніжними словами міг добитися від неї чого завгодно. Чи не спробувати і тепер? Але ж скільки часу минуло відтоді! Тяжкі злидні і взаємна ненависть убили все. Однак Регзі й Кід ждуть його з доларом.

Містер Пітерс крадькома пильно глянув на дружину, її повна фігура не вміщувалась на стільці. Жінка, не відриваючись, мов зачарована, дивилась у вікно. По очах було видно, що вона недавно плакала.

— Не знаю,— тихо проказав містер Пітерс,— мабуть, з цього нічого не вийде.

У відчинене вікно було видно цегляну стіну й брудні, безлюдні задвірки. І якби знадвору в кімнату не долинало тепле повітря, можна було б подумати, що в місті ще зима, так непривітно й похмуро зустрічали вулиці облогу весни. Але весна ніколи не приходить під гуркіт гармат. Вона робить підкопи, закладає міни — і, хочеш не хочеш, доводиться здаватись.

"Ну, спробую",— вирішив містер Пітерс і зробив кислу міну.

Підійшовши до жінки, він обняв її за плечі.

— Кларо, люба моя,— сказав він тоном, що не міг би обдурити й немовля,— навіщо нам сваритись і говорити одне одному всякі прикрості? Хіба ж ти не рибонька-голубонька моя?

Амур у своїй найголовнішій книзі відзначить ваш вчинок чорним хрестом, містере Пітерс. На вас лягає звинувачення у тяжкому злочині: у спробі пограбування і блюзнірській підробці найсвятіших слів Кохання.

Але весна зробила чудо. Сліпим завулком, попід темними похмурими стінами прокрався в кімнату на задвірках Провісник. Це було смішно, проте... і ви, сер, і ви, мадам, та й усі ми, грішні, попадаємо в цю пастку.

Червона, гладка, ридаюча, мов Ніобея або Ніагара, місіс Пітерс кинулась на шию своєму повелителеві і затопила його сльозами. Містер Пітерс з радістю витяг би долар із родинного сейфа, але його руки були притиснуті до боків міцними обіймами дружини.

— Ти мене любиш, Джеймсе? — спитала місіс Пітерс.

— Шалено,— відповів Джеймс,— але...

— Ти хворий! — вигукнула місіс Пітерс.— Ти такий блідий, у тебе такий стомлений вигляд!

— Я себе якось погано почуваю,— сказав містер Пітерс,— я...

— Стривай, я знаю, що з тобою. Хвилинку, Джеймсе, я зараз...

Ще раз на прощання стиснувши чоловіка в обіймах так мідно, що він згадав "Непереможного турка", місіс Пітерс хутенько вибігла з кімнати й загуркотіла вниз по сходах.

Містер Пітерс засунув великі пальці за підтяжки.

— Чудово,— звернувся він до стелі.— Діло буде. Я й не думав, що моя стара може розм'якнути від таких дурниць. Хіба ж я не Клод Мельнот[1]? Тепер я певен, що долар мій. Але куди ж це вона побігла? Ага, мабуть, на другий поверх до місіс Мальдун розказати, що ми помирилися. Треба буде цей спосіб запам'ятати. М'яка, як мило. А Кід радив надавати їй стусанів.

Місіс Пітерс повернулася з пляшкою настоянки сарсапаріли.

— Яке щастя, що в мене був долар,— сказала вона.— Ти ж геть змарнів, серденько моє.

Містерові Пітерсу довелося проковтнути повну столову ложку цього зілля. Потім місіс Пітерс сіла йому на коліна і прошепотіла:

— Назви мене ще раз своєю рибонькою-голубонькою, Джеймсе.

Він сидів нерухомо, притиснутий до стільця новим втіленням богині весни.

Весна прийшла.

А в Юніон-сквері містер Регздейл та містер Кід, відчуваючи, що у них пересохло в горлі, совалися на лаві — нетерпляче ждали д'Артаньяна з доларом.

"Ех, шкода, що я її зразу не схопив за горлянку",— подумав містер Пітерс.

[1] Персонаж п'єси Бульвер-Літтона "Дама з Ліона".